

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

Αγαπητοί αναγνώστες,

Με αφορμή τις πρόσφατες αλλαγές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, κρίνουμε σκόπιμο να δημοσιεύσουμε μία έρευνα σχετικά με τις ανάγκες και τις απόψεις των σπουδαστών του Τ.Ε.Ι. Αθήνας για την εργασία και επαγγελματική αποκατάσταση, η οποία διεξήχθη τη διετία 2008-2010 από την Κοινωνική Συμβουλευτική Υπηρεσία του Τ.Ε.Ι. Αθήνας σε συνεργασία με το τμήμα της Κοινωνικής Εργασίας. Αν και η έρευνα αυτή διεξήχθη πριν από την οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η χώρα την τελευταία τριετία και που αναμένει κανείς να έχει επηρεάσει τις εν λόγω απόψεις των σπουδαστών, θεωρούμε ότι προσφέρει μια γενική εικόνα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βάση για σημαντικά θέματα στο εκπαιδευτικό μας σύστημα, στα οποία θα πρέπει να εστιάσει την προσοχή της η πολιτεία, αλλά και για περαιτέρω διερεύνηση αυτών των θεμάτων.

Τα επόμενα δύο άρθρα αφορούν βιβλιογραφική ανασκόπηση θεωριών σχετικά με την ψυχική υγεία και την ψυχοθεραπεία.

Ο κοινωνικός λειτουργός-ψυχολόγος Κωνσταντίνος Τόγκας παρουσιάζει στο άρθρο του τη θεωρία της «αίσθησης συνεκτικότητας» του Antonovsky και τη σχέση της με τη σωματική και ψυχική υγεία. Ο συγγραφέας παραθέτει πληθώρα ερευνητικών αναφορών οι οποίες υποστηρίζουν ότι, η ισχυρή και σταθερή αίσθηση συνεκτικότητας ή συνοχής στο άτομο συνδέεται με την ανάπτυξη και διατήρηση μιας θετικής κατάστασης ψυχικής υγείας, χωρίς όμως να παραβλέπεται και η αρνητική κριτική που έχει ασκηθεί στη θεωρία αυτή, εστιάζοντας στους περιορισμούς της. Η αίσθηση συνεκτικότητας εξετάζεται σε σχέση με δημογραφικούς και πολιτισμικούς παράγοντες. Τέλος, γίνεται αναφορά στην κλίμακα μέτρησης της αίσθησης συνεκτικότητας, η οποία φαίνεται να έχει μια σχετικά υψηλή δυνατότητα πρόβλεψης όσον αφορά την ποιότητα ζωής και την ευεξία του ατόμου.

Την κοινωνιολογική διάσταση της ψυχοθεραπείας αναδεικνύουν στο άρθρο τους οι ψυχαναλύτριες ομάδας Αμαλία Δελή και Ελένη Μοράρου, μέσα από εκτενή βιβλιογραφική παρουσίαση της συνεισφοράς του κοινωνιολόγου N. Elias στη διαμόρφωση της ομαδικοαναλυτικής θεωρίας του ψυχιάτρου S. H. Foulkes. Οι συγγραφείς παρουσιάζουν το έργο των δύο Γερμανών θεωρητικών, και πώς αλληλοεπηρεάστηκαν στις ιδέες τους. Ο Elias εισήγαγε την έννοια της κοινωνιογένεσης, η οποία υποστηρίζει ότι η ψυχολογική εξέλιξη του ατόμου, η δομή της προσωπικότητάς του, τα ατομικά ψυχοδυναμικά επηρεάζονται από τις κοινωνικές εξελίξεις, τις μεταβολές και τους περιορισμούς οι οποίοι ενδοβάλλονται ως δεύτερη φύση. Αυτή την εισαγωγή του κοινωνικού στοιχείου στην ανθρώπινη φύση, που η ψυχανάλυση τείνει να αγνοεί, ενσωμάτωσε ο Foulkes στην ομαδικοαναλυτική θεωρία του.

Οι ψυχολόγοι Βασιλική Καρβέλη και Κική Πετρουλάκη παρουσιάζουν στο σύντομο κείμενο τους το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Daphne III με τίτλο *Μεγαλώνοντας ένα παιδί μέσα από τα κάγκελα της φυλακής*, το οποίο υλοποιήθηκε στην Ελλάδα, στη Βουλγαρία και τη Ρουμανία. Μεταξύ άλλων, το πρόγραμμα είχε ως αποτέλεσμα την έκδοση σχετικών εγχειριδίων για επαγγελματίες και πληροφοριακών φυλλαδίων για κρατούμενες μητέρες και για τα παιδιά τους, τα οποία διατίθενται δωρεάν από τη Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού.

Ελάχιστο φόρο τιμής στη μνήμη της συναδέλφου Εύης Ρέρρα-Δεσποτίδη που έφυγε πρόσφατα από τη ζωή, αποτελεί η σύντομη αναφορά στο έργο της στους τομείς της Παιδαγωγικής, της Κοινωνικής Πρόνοιας και Εργασίας και στην κοινωνία.

Τέλος παρουσιάζουμε δύο βιβλία που απευθύνονται στους επαγγελματίες του χώρου των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών, αλλά και στο ευρύτερο κοινό: (α) *Ξεφυλλίζοντας το ημερολόγιο ενός σωφρονιστικού υπαλλήλου του παιδαγωγού και κοινωνικού λειτουργού Ζαχαρία Καρατζά* και (β) τον συλλογικό τόμο *Κακοποίηση: Όταν τα παιδικά όνειρα γίνονται εφιάλτες*, που έχουν επιμεληθεί οι Α. Κουμούλα και Κ. Σκλάβου.

Η Συντακτική Επιτροπή